

Történeti kiállítás a Jókaiban

A helyi zsidóság történetéről nyílt tárlat a dél-komáromi Jókai Mór Gimnáziumban

Széder Komáromban

Hitközségünk idén is megrendezte hagyományos széder estéjét. Az ünnep első estéje a Shabat kezdetét is jelezte. A zsinagógában Vasadi Péter, a budapesti Lauder Iskola tanára volt az előimádkozó.

A széles régióból érkezett vendégekkel megtelt a Wallenstein Zoltán terem. Péter kötetlen stílusa, magyarázatai ezúttal is lenyűgözték a közönséget. A gyermek résztvevők egy-egy

magyar vagy szlovák Zsidongó könyvet kaptak ajándékba.

Az egyiptomi kivonulás történetének elmesélése után a budapesti Carmel kft. által szállított ízletes, kóser vacsora következett. Az est közös énekléssel ért véget. Köszönjük Haas Judit, Farkas Edit és Paszternák Zsuzsanna segítségét. Találkozunk jövőre Jeruzsálemben! ■

PT

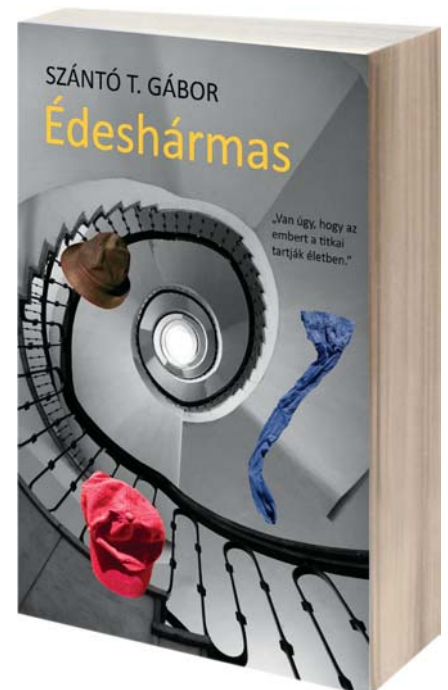
Shalom klub A hetek ünnepe

A Komáromi Zsidó Hitközség ezúton hív meg minden érdeklődőt a Shalom klub különleges összejövetelére, melyet Shavout, a Tóraadás ünnepe alkalmából **2012. május 27-én, vasárnap 14:30-kor** tartunk a Menház kertjében (rossz idő esetén a Wallenstein Zoltán teremben).

Az ünneptől Riszovannij Mihály úr tart bevezetőt.

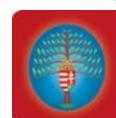
Hosszú évek kihagyása után Komáromban újra megemlékezünk nyári zarándokünnepünkről. Az összejövetelen előadás hangzik el Shavout történetéről és az ünnep jellegzetes ételeit fogyasztjuk. ■

Új kiadvány

Szántó T. Gábor új regényéről, mely a 2012-es Ünnepi Könyvhétre jelenik meg, lapunk 8. oldalán olvashatnak...

Támogatónk

Nemzeti
Kulturális
Alap

Gratulálunk!

Ezüton gratulálunk irodavezetőnknek, Haas Juditnak, unokája Olivér (Kassa) születése alkalmából! ■

Kóser barchesz és pékáruk rendelhetők a KZSH-nál

Anyári szünetig az alábbi pénteki napokra rendelhetők kóser pékáruk (a budapesti kóser pékség Komáromba szállítja, a megrendelt áruk a titkárságon átvehetők): május 25-én és június 15-én. Rendelés és bővebb információk a kile@menhaz.sk címen és a 035/7731-224-es számon. ■

Az év projektje

AKomáromi Zsidó Hitközség „Mi is itt vagyunk – 220 éve Komáromban” című projektje az oktatás kategóriájában az „Év projektje” díjat nyerte el az Orange Alapítványtól. A díj pénzjutalommal jár, melyből folytathatjuk programunkat. Köszönjük! ■

Nadácia
Orange

Kérjük a támogatását!

Kedves Olvasónk! Kérjük, lehetősége szerint támogassa a Komáromi Zsidó Hitközség programjait, a HH megjelenését, épületeink, temetőnk felújítását.

2008. január 1-től támogatását az alábbi bankszámlaszámokra küldheti (támogatás személyesen a KZSH titkárságán és csekken is lehetséges):

Belföldi átutalás Szlovákiából:

26384962/0900 – Slovenská sporiteľňa vagy
10103804/5200 – OTP Slovakia

Nemzetközi átutalás külföldről:

A KZSH címe: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovakia

IBAN: SK060900000000026384962 SWIFT: GIBASKBX

Bakunk címe: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno vagy

IBAN: SK525200000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX

Bankunk címe: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Köszönjük!

Magyarországi olvasóink figyelmébe: Kedves Olvasónk!

Kérjük, hogy az egyházaknak adható személyi jövedelemadója 1 százalékát a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége részére ajánlja fel a 0358-as technikai számon. A MAZSIHISZ rendszeresen támogatja a KZSH munkáját!

Hitközségi Híradó (Spravodaj) – a Komáromi Zsidó Hitközség lapja (mesečník ŽNO v Komárne). Alapítva 5756-ban (1996), **főszerkesztő** – séfredaktor: Paszternák Tamás (tamas.paszternak@menhaz.sk), Paszternák András (andras.paszternak@menhaz.sk), **munkatársak** – spolupracovníci: Haas Judit, Mgr. Piczek Ferenc, **tördelőszerkesztő** – grafická úprava: Saláth Richárd, **olvasószerkesztő** – jazyková korektúra: Vadász Magda (Budapest), Paszternákné Kertész Zsuzsanna (Komárom), Katarína Potoková (Nitra), **nyomtatás** – tlač: Nec-arte Kft., Komárom, a **KZSH címe** – adresa ŽNO: Židovská náboženská obec, Eötvösa 15, 945 01 Komárno, Slovakia, tel.: 00421/35/7731-224, e-mail: kile@menhaz.sk, tel.:/fax: 00421/35/7725-355. **Regisztrációs szám**: EV 3424/09. **ISSN** 1337-091x. Alapítva 5756-ban.

Lapunk Önnek készült, kérjük ne dobja el!

Faliújság rövid hírek

✧ A HH-t, a KZSH-t és a Shalom klubot támogatták: Horská Elena (Komárom), Izsák család (Bázel), MUDr. Hanzlíková Daniela (Komárom), Boček Peter (Kassa), Šalátiová Alžbeta (Léva), Kertész Ferenc (Vérteskethely) és anonimitásukat kérő adományozók. Köszönjük!

✧ Májusban elindul az általunk szervezett héber nyelvtanfolyam Zuzana Toledano tanárnő vezetésével. A kezdő tanfolyam órái szerdán délután lesznek a Menházban. Csatlakozni még lehet, jelentkezés elérhetőségeinken.

✧ Komárom városa kulturális alapja és Nyitra Megye Önkormányzata sikeres pályázunk eredményeként támogatta közösségünket. Köszönjük!

✧ Pészachra megjelent a „Zsidongó” című magyar gyermekkönyv első szlovák változata. A színes kiadványt nagy érdeklődéssel fogadták a komáromi széderre érkező gyermekek.

Egy ismeretlen világ

A PaedDr. Győri Márta által képviselt Ester Egyesület és a Gömői Művelődési Központ többéves együttműködésének köszönhetően Rozsnyó városában egy olyan program valósulhat meg, amely egy éven keresztül havi rendszerességgel szólítja meg az Egészségügyi Szakközépiskola magyar és szlovák diákjait, és bevonja őket a számukra ismeretlen zsidó kultúra rejtelmes világába.

Különösen nagy jelentőséggel bír ez a programsorozat minden itt tanuló

merre van a zsidó temető (fűtakaró lepi)? Megfosztottak minket, lakoso-

diák számára, hiszen ezzel közelebb kerülhetnek városunk csodálatos régi hangulatához, melynek egyik éltető elemét a zsidó lakosság alkotta. Erről mesélnek a város kis üzletei, a városházára elhelyezett emléktábla és a nagyszüleink elbeszélései arról, hogy milyen is volt itt a háború előtti élet. Sajnos mi már ezt nem élhetjük át. Egyedül a régi fényképeket forgatva álmódhatunk arról, milyen jó lehetett a kultúrák sokszínűségében élni mindennapjaikat, milyen nagyszerű dolog lehetett egy fejlődő kisváros része lenni.

Környékünk lelkes gyűjtőjének, Kardos László úrnak, valamint PaedDr. Győri Márta elnöknének köszönhetően ebben az évben néhány kiválasztott mégis megismerkedhet egy ismeretlen világgal, egy ismeretlen kultúrával. A Keskeny híd nevet viselő pályázat lehetővé teszi, hogy felszínre kerüljön minden – Győri Márta szavaival élve – „ami csodálatos és ami szép, majd folytatja nem az a célom, hogy a borzalmakra, fájdalmakra, eltiport népekre és nemzetekre hívjam fel a diákok figyelmét, ellenkezőleg, azt szeretném bemutatni, ami érték és ami nélkül mi is kevesebbet érnénk”.

Hol van már a rozsnyói zsinagóga (helyén a VUB bank tekint ránk),

kat, megfosztottak egy népet, a zsidó nemzetet. Amit elvettek, most a programunknak köszönhetően mindezt visszaadjuk. Februárban a Fábry Zoltán Alap- és Középiskola növendékeinek, és az Egészségügyi Szakközépiskola diákjainak egy kiállítás keretén belül Győri Márta bemutatta a zsidóság használati tárgyait, szokásait és annak fő jellemzőit. Rávilágított nemcsak a népek kultúrájának hasonlóságára, hanem egyediségére is. A diákok kíváncsiságát az ehhez kapcsolódó tartalmas előadás tovább növelte. Közel 60 személy nézhette végig egy

számukra/számunkra ismeretlen ország emlékhelyeit. Kétségkívül mély nyomot hagyott nemcsak a résztvevőkben, hanem bennem, a társszervezőben is. Ezért külön köszönet illeti az előadónőt.

Végül korábbi tapasztalatunk arra ösztönzött, hogy másik irányból közelítsük meg a zsidó nép kultúráját. A gasztronómiából indul ki. Az Egészségügyi Szakközépiskola felszereltségének köszönhetően elképzelésünk a rövid, de tartalmas kulináris bemutatóról valóra vált. Nem véletlenül választottuk éppen ezt az időszakot egy gasztronómiai barangolásra, hiszen az elkövetkező időszakban, pészachkor legkönnyebben az ételkülönlegességeken keresztül juttathatjuk élményhez a kiválasztott csoportokat. Közös erővel olyan ételek kerültek az asztalra, mint a maceszgomóc, mace brai, haroset és kremzli. Diákjaink kíváncsian nyúltak az első falatok után, miközben keresték bennük a jól megszokott hazai ízeket. Végül elfogytak a finom falatok, és új élményekkel gazdagodva tértek vissza az iskolapadba. Tudom, hogy a folyosó még sokáig visszhangzott a beszámolóktól, attól, hogy milyen különleges nap is volt ez.

Előadónk elfáradt, gondolatai egy percre sem pihentek. Gyors összepakolás után már siettünk az újabb állomásra – Kardos László úr irodájába – ahol a következő programot terveztük. Hogy mi is lesz az? Legyen titok. ■

*Toth Tímea,
Rozsnyó*

Zsidó örökség a digitális korszakban nemzetközi konferencia Budapesten

A Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége részeként működő Magyar Zsidó Levéltár és visegrádi partnerei a Prágai Zsidó Hitközség, a varsói Lengyel Zsidó Történeti Intézet, a pozsonyi Szlovák Zsidó Örökség Központ és a Komáromi Zsidó Hitközség március 28-án és 29-én nemzetközi konferenciát rendezett a nemrég felújított budapesti Goldmark teremben „Zsidó örökség a digitális korszakban” címmel. A programot a Nemzetközi Visegrádi Alap és a Nemzeti Kulturális Alap támogatta.

Toronyi Zsuzsanna, a program moderátora

Az első nap a Zsidó műemlékek a visegrádi országokban címet viselte. **Paszternák Tamás** bevezetője után **Zoltai Gusztáv**, a Budapesti Zsidó Hitközség ügyvezető igazgatójának köszöntője hangzott el. A nyitó előadást Magyarország zsinagógái címmel **Klein Rudolf** professzor úr tartotta.

A magyarországi zsidó örökségvédelem történetébe **Toronyi Zsuzsanna**, a Magyar Zsidó Levéltár vezetője nyújtott betekintést. **Ruth Ellen Gruber** a 2009-ben elfogadott Pozsonyi nyilatkozatot elevenítette fel, és bemutatta az általa szerkesztett új weblapot.

Délután **Toronyi Zsuzsanna** volt a moderátor, ekkor a visegrádi országokból érkezett vendége volt a főszerep. **Dr. Bergman Eleonora** a lengyelországi, **dr. Borsky Maroš** a szlovákiai zsidó műemlékek helyzetét ismertette. **Beranková Zuzana** a prágai Matana projektjeiről szólt. A magyarországi örökségvédelem és a zsidó temetők helyzetéről **Balogh István** tartott előadást, **dr. Gábor Anna**, a Magyar Zsidó Múzeum munkatársa az Északkelet-Magyarországon végzett

kutatásai eredményeit ismertette prezentációjában.

Klenovsky Jaroslav részletes képes beszámolót tartott a Cseh Köztársaságban megtalálható emlékekről. **Negyela László** a szabadkai zsinagóga helyzetét mutatta be egy közelmúltban készült rövidfilm segítségével.

A zsidó negyedben tett séta és beszélgetés zárta a napot. A műemlékvédelem aktuális kérdéseiről folytatott beszélgetést **Deák Andrea** és **Nagy Zoltán** vezette, **Perczel Anna** részvételével.

A második nap témája a digitalizált örökség volt. **dr. Feldmájer Péter** a MAZSIHISZ elnökének köszöntője nyitotta a programot.

dr. Kádár Gábor A Deportáltakat Gondozó Országos Bizottság digitalizált jegyzőkönyveit mutatta be, majd **Szász Anna** a 20. század hangja munkatárs digitalizált oral history forrásokról szólt.

Edyta Kurek a Lengyel Zsidó Történeti Intézet igazgatóhelyettese a Judaica Europeana - Digitális örökségünk projekt eredményeit ismertette.

Kenesei Marcell, a Centropa magyarországi képviselője az általuk digitalizált családtörténetek oktatási szerepére tért ki. **Gordon Ákos** Közösségi média az örökségvédelemben címmel tartott előadást. Izgalmas témát vetett fel **Langh Róbert** a MOME munkatársa, Az örökség mint digitális művészet címmel.

Ebéd után az utolsó szekcióban a digitalizálás és kárpótlás volt a téma.

Perezstegi Ágnes: Adattárak, eredetkutatás és restitúció című bevezető előadása sok érdekes kérdést vetett fel. **Marc Masurovsky** (USA) egy adattár készítési esettanulmányt mutatott be Művészeti tárgyak a Jeu de Paume-ban címmel.

A délutánt a Hogyan segítik az adat-

tárak a restitúciós törekvéseket? című kerekasztal-beszélgetés zárta **Perezstegi Ágnes**, **Misha Sidenberg** (Zsidó Múzeum – Prága) és **Marc Masurovsky** részvételével. A kétnapos, tartalmas konferencia **Toronyi Zsuzsanna** zárszavával ért véget. Az esemény részletes programja és a kapcsolódó fényképek a www.digital-jewish-heritage.org oldalon érhetők el. ■

PT

Holokausz emlékezések

Tata, Tatabánya:

2012. június 3.

Komárom:

2012. június 17., 10:30, temető.

Ács:

2012. június 17. 15:00, temető.

Nagygyeőr:

2012. jún. 17., 17:00, emléktábla. ■

Program Besztercebányán

A szlovákiai deportálások kezdetének 70. évfordulójára emlékeznek **2012. május 13-án**, vasárnap Besztercebányán a Szlovákiai Zsidó Hitközségek Központi Szövetsége szervezésében. A nagyszabású program egyben a túlélők találkozója is lesz. ■

pt

Debrecen 2012

A Debreceni Zsidó Hitközség **2012. június 8-11-ig** rendezi meg hagyományos konferenciáját Hogyan tovább? címmel.

Ha szeretne a KZSH-t képviselő csapat tagja lenni, kérjük érdeklődjön minél hamarabb a titkárságon. ■

pt

Feuerstein Azriel:

KELJFELJANCSI

4. fejezet 5. rész

Tizenkét éves lehettem, mivel a szobám a fürdőszoba mellett volt, kukucskáltam Ilusra fürdés közben, de rajtakaptam. Kijött, úgy ahogy volt anyaszült meztelenül – ez volt a dolog jó oldala – és lekent nekem két hatalmas pofont. A fájdalomon kívül is rémesen szégyelltem magam, de Ilus nem mesélte el a szüleimnek. Később, amikor látta, hogy nem merek hozzá közeledni, leült velem és elmagyarázta, hogy az én koromban természetes dolog, hogy az ember kukucskálni akar. Persze megkérdeztem és joggal, hogy akkor miért a két pofon, mire elmagyarázta, hogy semmi sem jogszerűbb és természetesebb, mint felpozni azt, aki kukucskál. Ezt én el is fogadtam és nem kukucskáltam többé Ilusra, csak a cselédre.

Körülbelül ebben az időben Ilus, dacára annak, hogy a szüleim nem nagyon örültek a dolognak, beleszeretett egy Breitner Bandi nevű mechanikusba és férjhez ment hozzá. A szüleimnek igaza lett, mert Bandi csalta és rövid idő után elváltak. Ilus nagy örömmel visszajött hozzánk lakni. A válás után nemsokára Bandit behívták munkaszolgálatra, ahonnan, mint annyi sok más, ő sem tért vissza.

Három- négy éves lehettem, amikor a nagyapám nyugdíjba ment, eladta a korcsmát és apám segítségével vett egy öt lakásos házat nagy kerttel Kassán, és a nagyszüleim a lakbérből éltek. Volt az emeleten egy kétszobás lakásuk, valamint egy harmadik szoba, teljesen külön bejáratúval. Ebben a szobában laktak apu öccsei, akik nem voltak nők, Manó és Rudi. A harmadik, Árpád, akkor már nő volt egy másik városban. Manó egy cipőüzletet vezetett még 1939-ben behívták és nem jött vissza. Rudi, a kedvenc unokabátyám 1938-ban Prágába ment és ott megölték.

A másik emeleti lakásban apám húga, Schapira Manyi lakott a férjével, Henrikkel és később a kislányukkal, a kis Juditkával. Henrik a Tátra autógyárnak volt a kassai képviselője, és néha hazahozhatott egy kocsit a hétvégére. A legnagyobb boldogságomra ilyen-

kor együtt kirándultunk. Mint a kortársait őt is behívták munkaszolgálatra és ott egy tank elgázolta. Manyi és a kis Juditka velünk együtt kerültek Auschwitzba és ott meggyilkolták őket. A félmeletlen két hasonló sorsú zsidó család lakott. A pincelakás a házmaster-nének volt fenntartva, akinek a férje nagyapának segített a kerti és ház körüli nehéz munkákban. Apunak a nővére, Goldberg Aliz és férje, Berti és a két lányuk Márta és Kató sem laktak messze. Aliz és Berti elpusztultak, a lányok megmaradtak.

A ház és a kert között hat méter széles udvar volt, a végén egy hatalmas diófa, mögötte a kerítés és a kert között a nagy faskamra és WC. A diófa a felső ágai túlontták az emeletet, onnan vertük le a diókat hosszú botokkal. A frissen hámozott fehér dió íze most is a számban van.

A kert a nagyapám büszkesége és napi foglalatossága volt. A közepén egy kavicsos ösvény vezetett a kert kapujától a lugasig. Az ösvény egyik oldalán egy sor köszmétebokor, majd utána egy sor piros és fehér rózsabokor. Minden bokrot egy fehérre meszelt karó támogatott, a tetején egy színes üveg-gömbbel. A két sor után a kerítésig egy kis zöldegeskert terült el és ennek a nagyanyám volt a parancsnoka. A zöldeges táblák után még egy cseresznyefának, egy szilvafának és egy ringlónak is volt helye.

Az ösvény másik oldalán egy sor ribizlibokor, utána két alma, két körte, egy meggy és egy barackfa, a fák után és a lugas oldalán színes, illatos virágok. A tágas lugast apu szőlővel és kék-virágú futókával futtatta fel. A lugasban magunk gyártotta asztal és lócák voltak. Szombat délután, ha az időjárás megengedte, itt ült az egész család. Ilyenkor, majdnem mindig Böhm Elek, és a velem egykorú lánya, Zsuzsika is csatlakozott hozzánk. A lugas mellett apám egy minden súlyt kibíró hintát épített. Elek Aliznak, apu nővérének volt a sógora, jó barátunk és állandó kiránduló társunk volt.

Mit csináltunk a lugasban? Igazán nem is tudom. Limonádét ittunk és sü-

teményt ettünk, no meg a fákról lehullott gyümölcsöt. A férfiak politizáltak, a nők pletykáltak. Zsuzsika meg én tájékoztattuk egymást arról, ami a gimnáziumunkban történt, mert külön fiú és külön lánygimnázium volt. Nem emlékszem, hogy unatkoztunk volna. Ezeket a szombat délutáni találkozókat mindenki szerette.

Miután apu öccseit behívták, a külön szobájukat gyümölcsraktárnak neveztük ki. Ómama – mert így hívtuk őket, ómama és ópapa – a különböző gyümölcsöket úgy szortírozta el, hogy azok legyenek kéznél, amelyeken egy kis hiba van és ezeket fogyasztottuk el először. Egy nyári zivatar alkalmával az egyik körtéféba belecsapott a villám. Úgy látszott, hogy a fát ki kell vágni, mert teljesen kiégett. Eljött a tavasz és csodák csodája, a fa egyharmada kivirágzott. A fa, amely eddig rengeteg kis körtével volt tele, ezután csak harminc-negyen gyümölcsöt termelt, de ezeknek mind hatalmasak, sárgák, különleges ízűek voltak. Ómama rögtön elhatározta, hogy ezek csak az enyémekek, és jaj, volt annak, aki hozzájuk, mert nyúlani. A mai napig érzem az izét és a vele járó lelkifurdalást, hogy csak én élvezhetem.

Másnap, vasárnap, télen- nyáron rendszerint kirándultunk ugyanezzel a társasággal. Néha Biedermann Elza, anyu idősebb bátyjának, Sándor bácsinak a lánya is csatlakozott hozzánk a férjével, Jenővel és a nálam két évvel fiatalabb Guszti fiával együtt. Nagyrítván Elza húga Dusika is csatlakozott és olyankor Rudi, apu öccse se maradhatott le. Ezek közül csak Elza élte túl a háborút. Zoltán bácsi, anyuka bátyja és a felesége Erna, a gyerekeik Erzsike és Izsó csak akkor jöttek velünk, ha nem kellett sokat menni, mert Ernának már akkor baj volt a szívével és ő volt az egyetlen, aki az ágyában halt meg.

Erzsike férjhez ment Gerstl Imréhez és alijáztak. Izsó munkatáborban, Zoltán bácsi Auschwitzban fejezte be az életét. ■

Folytatása következik...

EGY ÉV IZRAELBEN

Dr. Paszternák András útinaplója

IX. rész – Magyarok a Szentföldön

(2011. június 24., péntek)

Egyre fülfeszítőbb a tel-avivi időjárás, melege van, pára. A 63-as busszal indulok hazafelé a Nano IS Green záró vacsorájáról. Végigbaktatok a piacon. Kikerülök minden macskát, bár egy fekete azért átsuhan előttem. Megpillantom a nyitott buszvégállomást, megkeresem a 63-ast. Ezúttal nem szól zene. Ebben az irányban még nem utaztam vele. Jó 40-45 perc, nem vagyok biztos benne, mikor kell leszállnom. Talán most, pattanok fel... á, nem még meggyünk vagy 15 percet. Sikerült.

Van kb. 15 percem, estére van egy meghívásom Annától, akit még otthonról ismerek. Szarvasról (igen, igen már megint) és a Bálint Házból. Itt lakik Ramat Ganban, állítólag nagyon közel, ideje letesztelni. Egy magyar találkozó lesz náluk. Izgottan várom.

A térképet böngézem, a telefonos segítséggel sikerül megtalálni az utcát.

Tényleg nem több tíz percnél. Magyarok Tel-Avivból, Ashdodból, Kfar Sabárról. Hússütés, zserbó,... élettörténeteket hallgatok, morzsákat az itt dolgozók és az alijázók, bevándorlók hétköznapjairól. Anna kedvesen fogad, szép helyen laknak a férjével. Talán 20-25-en lehetünk, családias a hangulat.

Kis szellő segíti elviselhetővé tenni a nyarat a teraszon üldögélve. Beszélgetünk, mintha mindenki ezer éve ismerne egymást.

Tíz körül hazaindulok, fáradt vagyok, az előző három nap alatt nem sokat aludtam. Egy kedves hölgyet még elkísérek a 61-es busz megállójába, egy csomót kell még utaznia mire hazaér.

Tartalmas volt ez a nap zöld nanostól, magyar találkozóztól. Köszönet Kingának, Annának és az este többi szervezőjének! Péntek reggel egyre több új ismerősöm van a Facebookon, egyrészt a Nano IS Green helyi szervezői, a résztvevők Németországtól Hollandiáig illetve, arcok az esti magyar taliról.

Ha péntek, akkor takarítás, mosás. Délután kettő, mire kirugdosom magam a szobámból, s elindulok vásárolni. Jön az ünnep, a Szombat, amelyet ezúttal itthon töltök. Kell egy kis pihenés ebben a nagy pörgésben. Egy újabb

boltot próbálok ki, van benne minden, ami kell, s talán még olcsóbb is, mint a távolabbi, ahova eddig jártam.

Felpakolva irány haza. Válaszolnom kell még egy két-levéltre is. Az USA-ban élő, egykoron Bar-Ilanos unokatesóm érdeklődik, mizujs velem. Ja meg van jó pár szakmai e-mail is.

Ma este van Pesten a Múzeumok Éjszakája. Spatula Sára, oktatótársam részt vesz a Csodák Palotájában a Szeretős Laci által szervezett Szeretős Offline a Nanomozaik foglalkozással. Ezt anno, még együtt dolgoztuk ki a Lángész projekt keretében (lásd a blog korábbi bejegyzéseit). Szívesen lennék ott, szeretek vele oktatni. Ha élőben

nem is, azért egy molinón feltűntem a Millenárison (tudósok az óvodában).

(2011. június 26., vasárnap)

Ez volt az első szombat, amit Ramat Ganban töltöttem. A fárasztó, élményekkel teli nanos utazás után ideje volt egy kis pihenésnek. Az ünnep kiemetele után úgy döntöttem felfedezem egy kicsit a környéket. Eredetileg a kedvenc falafelesem felé vettem volna az irányt, de az élelem ugró harmadik macska, s egy döbbenet rám tekintő fekete kóbor kutya egyértelműen meggyőzőtt, hogy ezúttal az ellenkező irányba induljak.

Az Uzielen eddig csak a 63-as megállóig jutottam. Bár lassan 21 óra volt, alig találtam valamit nyitva. Igaz, a Havdáláról (ünnepet lezáró szertartás) ha-

zaigyekvőkkel is összeháldoztam. A buszmegállóban kisebb tömeg várakozott, mintha mindenki szabadulni akarna Ramat Gan kisvárosi miliójából, s a belvárosba vágya szórakozni.

Az utca végén rátértem a Jerusalem útra. Jobbra indultam, láttam egy jó kis hamburgerest, persze tele volt. A pizsánál még csak akkor rakták ki a székeket. Irányt váltottam, felfedeztem a helyi postát, láttam vagy 4 ATM-et, nyugtáztam, minden van a közelben. Lassan beindultak a buszok is, az utca kezdett megtelni étellel. Elfogyasztottam a hétindító schwarmámat. Hazafelé bedobtam egy rostos Prigat narancslevet egy kis epres Bamba kíséretében.

Akad itt egy-két bolt, ahova majd érdemes visszatérni nyitvatartási időben.

Reggel torokfájásra ébredtem, valószínű a légkondi, a kialvatlanság... A Negba utcán sétálva aztán kezdtem ma-

gamhoz térni... ezerrel folyik a buszmegállók tábláinak cseréje, július 1-től átszervezik Tel-Aviv buszvonalaikat. 70 járat megszűnik, lesz helyette 50 új.

A gyaloghídon átérve kézbe kapom az ingyenes újságot, van benne egy cikk a Nano IS Green-ről. Ezek szerint tényleg olyan nagy esemény volt, mint az egyetem weboldalán írták. Hogy mik vannak, gondolom... de már jön is a főnök. Megbeszélünk, tervezünk, indulnak a dolgos hétköznapok. Az e-mail azonosítóm még mindig nem megy, addig máséval lépek be a rendszerbe... irodalmazás, újabb megbeszélés... Jó hetet minden Olvasómnak! ■

Készült az Interneten folyamatosan publikált Posztdok Napló alapján –
www.kispaszti.com

Ha nem tudod legyőzni őket, állj középük!

Peszach után kezdődnek a meleg nyári napok. Előtte még nem ajánlatos kicserélni a téli ruhákat a nyáriakra, mert az április szeszélyes, megbízhatatlan, egyik napról a másikra az időjárás teljesen megváltozik. A május már mosolygós kedves, a napok hosszúak, melegebbek és itt már kezdődik a fürdőszezon, legalábbis a bát-raknak, akiknek 20-22 fokok víz már elég meleg.

Az iskolába a közeledő nyár nyugtalan-ságot hozott magával, mert még a tanév nem fejeződött be, májusban kell letenni a legtöbb vizsgát. Ajánlatos sikeresen, mert másképp nyári szünetben a pótvizsgákra kell készülni. De a tengerpart nagyon csábít, az új nyári ruhákat be kell mutatni, főleg, ha valaki fiatal, akkor az iskola meg a vizsgák nem a legfontosabbak.

Voltak olyanok, akik komolyan vet-ték a tanulást, de mikor bementem az osztályba, tanítani a diákoknak csak a fele volt jelen.

Az érettségi vizsgák előtt a tanári kar összegyűlt rendkívüli ülésre, mivel mindenki panaszkodott, hogy túl sok diák hiányzik és az iskola jó hírneve veszélyben van. Félünk az eredményektől, jobban, mint a diákok, akiknek a jelszavuk – ha valamit nem vég-zel el ma, majd holnap is rád vár, il-letve ha most, mint diák megbukok, az érettségin majd a katonai szolgálat után bepótolom. A tanári kar nem szerette ezt a szemléletet, tehetetlenül álltunk az új filozófiával szemben. Moshe, az egyik legkreatívabb tanár úgy vélte, hogy új nézetet régi filozó-

fiával lehet legyőzni. Ajánlata a követ-kező volt: „ha nem tudod legyőzni őket, állj középük” Első percben nem értettünk semmit. Moshe azt akarja, hogy mi is a tanteremet a tengerpart-tal cseréljük fel? Talán ott fogunk ta-nítani szörfölés közben, a tengerparti homok lesz a táblánk kréta helyett használjunk egy pálcikát? Persze a leg-ijesztőbb gondolat az volt, hogy mi is fürdőruhában leszünk.

Röviden szólva a tanári kar fel volt háborodva, páran nevettek és mások gondolták, hogy Moshenak valami ko-moly problémája van és tanácskozni kezdtek, hogy miféle segítséget kell neki nyújtani. De az igazgató, aki is-merte Moshe a kreativitását, csöndet kért. Kikiáltunk 3 napos tengerparti sportnapot- ajánlotta Moshe. A diá-kok választhatnak szörf, kézilabda, ping-pong és homokszobrászat kö-zött. Mindenki választhat két tevé-kenységet és 3 napon keresztül a tor-natanárok vezetésével versenyzünk. A harmadik nap végén díjkiosztás és könnyű ünnepi vacsora lesz, az iskola tornateremében. A feltétel, hogy a há-romnapos verseny után mindenki rendszeresen jön iskolába, és komo-lyan készül az érettségi vizsgákra.

A programot tanári kar és a diákok elfogadták és nagy lelkesedéssel spor-toltak három napig. Az ünnepélyes estre a díjkiosztásra szülőket is meg-hívtuk. A menükészítést elosztottuk a tanárok, a diákok és szülők között. Én a következő süteményt készítettem. Mielőtt leírom, a receptet, még azt szeretném elmondani Kedves Olvasó-

imnak, hogy ez a háromnapos tenge-ri sportolás az iskolában hagyomány lett. Tudom, hogy vannak olyanok, akik inkább a tengerparton szórakoz-nak, és nem teszik le a vizsgákat, de a legtöbbben betartják az ígéretüket és szép eredménnyel fejezik be a tanul-mányaikat.

NYÁRI KÖNNYŰ GYÜMÖLCSTORTA

Hozzávalók: 2 pohár apróra vágott szezon gyümölcs: eper, szilva, barack, meggy, lehet egyféle vagy keverve, 3 tojás, 30 dkg liszt – kb. másfél pohár, 1 pohár cukor, de ha gyümölcsök édesek lehet kevesebb, fél tasak sütő-por, 2 dl kefir vagy joghurt, fél pohár olaj, 1 tasak vaníliás cukor.

Elkészítés: A 3 tojást összekeverjük a cukorral és a vaníliás cukorral. Hoz-zá adagoljuk a kefir és az olajat. A lisztbe keverjük a sütőport és a tojás keverékhez adjuk. Az egészet simára keverjük, majd hozzáadjuk az apróra vágott gyümölcsöt.

A masszát előkészített 24 cm átmé-rőjű kerek formába öntjük. 180 fokok sütőben kb. 50 percig sütjük. (A sütő-forma alját vajazzuk-lisztezzük ki, vagy borítsuk be megfelelő méretű sütőpa-pírral.) Nyitott sütőajtónál 10-15 per-cig hagyjuk kihűlni. ■

Jó étvágyat kívánok!

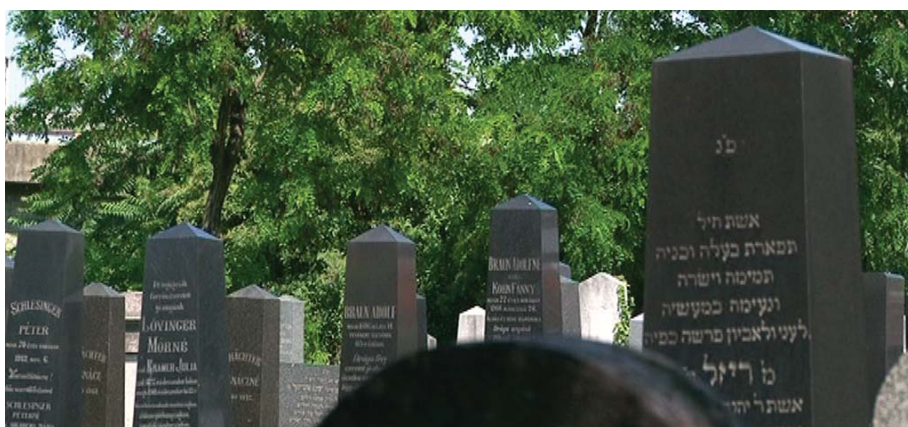
Orna Mondschein
Ashkelon, Izrael

Temetői hírek

Shavout ünnepén, május 27-én va-sárnap és 28-án hétfőn a sírkert nem látogatható. Kérünk minden hoz-zátartozót, hogy ezt a vallási szokást szí-veskedjenek tiszteletben tartani.

Hamarosan folytatódnak a temető rekonstrukciós munkálatai, idén a ledőlt sírkövet felállítására is lesz le-hetőségünk. ■

-p-

Monarchia-hangulat a keleti végeken

A Magyar Zsidó Kulturális Egyesület négynapos / 3 éjszaka kulturális zárán-
Adoklatot szervez, az egykor sokszínű, soknemzetiségű galíciai városba, Lem-
bergbe (Lvivbe) 2012. május 17-20. között.

Utazás légkondicionált autóbusszal Ungváron át, 2 éjszaka Lembergben (Hotel Suputnik), 1 éjszaka Ivano-Frankivszkiban (Hotel Nadia). Szállás 4 csillagos szállodában, reggelivel. Indulás 2012. május 17-én, csütörtökön kora reggel a Hősök teréről, érkezés Budapestre május 20-án vasárnap késő este.

Lemberg, Lwów, Lemberik, Lviv, és sorolhatnánk még egy tucat nevét az itt élt tucatnyi nép nyelvén, mindig valahol a világok között helyezkedett el: egyszerre volt a titokzatos kelet és a vágyott nyugat.

Európa legkeletibb határvárosa és egyben kapuja, ahol francia és olasz énekesek léptek fel a bécsi mintára épült ragyogó Operaházban, a Krímből jött örmény, tatár és karaita kereskedők éltek az Operaház mögött, és a Régi zsidó utca lakói Bécsben iskoláztatták fiaikat.

A Fekete-tengertől a Balti-tengerig és a Krakkótól Kijeven át Moszkváig vezető kereskedelmi utak találkozásánál fekvő város a lengyel Kázmér és a magyar Nagy Lajos uralkodása alatt vált Lengyelország keleti kapujává, egyedülállóan soknemzetiségű várossá, ahová a főtér északi oldalán fekvő örmény negyed kereskedői által a Krím-félszigetről, Perzsiából és Anatóliából hozott árukat a főtér déli oldalán fekvő zsidó negyed kereskedői terítették tovább egész Európában.

A világháborúval ennek a nyolcszáz éven át tartó virágkornak vége sza-

kadt. Lwów zsidó lakosságát a német megszállók deportálták, a lengyeleket a szovjet megszállók utasították ki Lengyelországba. A városban, amely csak napjainkban ébredszik hetven éves Csapkerózsika-álmából, azonban érintetlenül megmaradt és felfedezhető a múlt valamennyi emléke, az olasz reneszánsz mesterek által épített és 1998-ban a világörökség részévé nyilvánított főtértől az örmény negyed gazdag belső udvarain és a szecessziós polgárházakon át a hét vallás sok tucatnyi templomáig, amelyek miatt Lwów egykor „a kelet Rómája” nevet kapta. A zsidó negyed falain még olvashatók a hetven éves jiddis feliratok, a kapufélfákon ott a mezuzá nyomai, és láthatóak még a Báthory István zsidó tanácsosa által épített, majd a németek által lerombolt Arany Rózsa zsinagóga romjai.

Ebbe a középkor, a Monarchia és a galíciai zsidó világ emlékét hűen őrző elvarázsolt városba hívjuk meg most olvasóinkat egy hosszú hétvégére.

Tervezett ár / fő / kétágyas szobákban: 55.000-56.000 forint (az összeg az euro árfolyam ingadozása miatt csekély mértékben változhat), amely tartalmazza az utazás, a 3 éjszaka szállás reggelivel költségeit, a magyar nyelvű idegenvezetéseket, valamint a csütörtök esti vacsorát a lemergi Örmény negyedben, a város legjobb éttermében. Az egyágyas felár áráról érdeklődjön a megadott elérhetőségeken.

A részletes programot hamarosan

megtalálhatják honlapunkon (www.mazsike.hu), valamint facebook oldalunkon (www.facebook.com/mazsike1988).

Jelentkezési határidő: 2012. május 7. hétfő.

Jelentkezni lehet: mazsike@gmail.com, j.a.m.szalai@gmail.com e-mail címen és telefonon, munkanapokon a délutáni órákban: 311-6665,

Ukrajnába történő utazás esetén érvényes útlevél kötelező, fizetőeszköz: ukrán hrivna, kérjük kedves utasainkat, hogy az utazás előtt mindenképpen kössenek utasbiztosítást, és a sok sétához és kiránduláshoz hozzanak magukkal alkalmas ruházatot.

Ideje van a kultúrának. ■

www.mazsike.hu

www.facebook.com/mazsike1988

„Van úgy, hogy az embert a titkai tartják életben”

ÉDESHÁRMAS

Szántó T. Gábor új regénye a 2012-es Ünnepi Könyvhétre a L'Harmattan Kiadó gondozásában jelenik meg. **A tartalomról:** Egy vészkorszakot túlélő öreg emigráns tér vissza Amerikából Budapestre, s költözik az Újlipótváros szívébe. Visszatér szülőhazájába, mert nem tud elszakadni tőle, és tudatosítani akarja, milyen kincseket rejt a múlt. Fiatal tanítvány szegődik mellé, s míg kezdetben ő támogatja nagy terveket dédelgető, beteg mesterét, szerelmi válsága következtében egyre inkább a fiatalember szorul rá az idős férfi élettapasztalatára, bölcsességére.

A múlt élő valóság e könyvben, mely azonban ízig-vérig kortárs regény. A szerelmi szenvedély és a nemzedékek közötti dialógus lehetősége éppúgy szerepet kap benne, mint az, hogy a különböző hitű és gondolkodású embereknek hogyan kellene élnie egymás mellett, s mihez kezdjen a tradíció és a modern kor kihívásaival korunk szülőtte. ■

<http://szepirodalom.harmattan.hu/>

HA A VILÁG
A FEJE TETEJÉRE
ÁLLT IS,
A TEREMTÉS RENDJE
NEM VÁLTOZIK!
AZ IGAZ EMBERSÉG
NEM TÉVED EL,
HA KÖVETI
A HAGYOMÁNYT:
AZ ÉGRE TEKINT
ÉS SZILÁRDAN
ÁLL A FÖLDÖN.

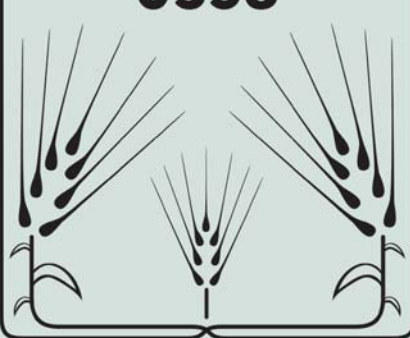
•

MINDEN UTADON
GONDOLJ RÁ!

•

ADÓJA 1%-ÁVAL 2012-BEN IS TÁMOGASSA
A MAZSIHISZ TÁRSADALMI MUNKÁJÁT!
SZOCIÁLIS MUNKA, IFJÚSÁG, KULTÚRA:

0358

Neznámy svet

V meste Rožňava sa realizuje program pod vedením predsedníčky združenia Ester PaedDr. Marty Győriovej v spolupráci s Gemerským osvetovým strediskom. Mesačne, v priebehu celého roka, oslovujú slovenských a maďarských žiakov Strednej zdravotníckej školy a zapájajú ich do (pre nich) tajomného sveta židovskej kultúry.

Seriál programov je mimoriadne významný pre každého študenta, lebo týmto spôsobom sa môže oboznámiť s minulosťou svojho mesta, na ktorej sa veľkou mierou podieľalo židovské obyvateľstvo. O tajuplnej nálade rozprávajú malé obchody mesta, pamätaná tabuľa pred mestským domom, rozprávanie starých rodičov o tom, aký tu bol život pred vojnou. My môžeme pri prezeraní starých fotografií iba snívať o tom, ako sa žilo v rámci pestrosti a rôznorodosti kultúr, aké to

dovský cintorín (zarastený trávou)? Obrali nás ako obyvateľov, ako národ, ako Židov. To, čo nám zobrali, to mi teraz vďaka programu vraciame späť. Vo februári predstavila Marta Győriová v rámci výstavy študentom Základnej a strednej školy Zoltána Fábrého a študentom Strednej zdravotníckej školy úžitkové predmety, zvyky a charakteristické veci židovského národa. Poukázala nielen na podobnosti, ale aj na individuality národa. Po hodnotnej prezentácii sa prebudila zve-

vysvetliť význam pokrmov našej vybranej skupine. Spoločným úsilím sa na stôl dostali také jedlá ako macesové knedličky, mace brai, charoset a kremzel. Žiaci so zvedavosťou siahali po dobrých sústach a hľadali medzi nimi obvyklé domáce chute. Vynikajúce jedlá zmizli zo stola a žiaci sa vrátili do školských lavíc obohatení o nové zážitky. Viem, že chodby školy ešte dlho počúvali referáty o tom, aký to bol mimoriadny deň.

Keď sa sála vyprázdnila, pozerali sa prednášajúci na nás unavenými očami, ale ich myšlienky pritom neodpočívajú. S Ladislavom Kardosom sme prešli do kancelárie, kde sme oduševnene plánovali nasledujúci program. Čo to bude? Nech to zatiaľ ostane tajomstvom. ■

Tóth Tímea

bolo vynikajúce, byť maličkou súčasťou rozvíjajúceho sa mestečka.

Môžeme sa poďakovať oduševnenému zberateľovi Ladislavovi Kardosovi a predsedníčke združenia PaedDr. Marte Győriovej za to, že v tomto roku má niekoľko vyvolených možností spoznať neznámu, už skoro zabudnutú kultúru. Súťaž Úzky most umožňuje, aby sa tieto veci dostali na povrch – citujem slová Marty Győriovej – „...čo je zázračné a pekné a pokračuje, nie je mojím cieľom, aby som upozornila študentov na strašné veci, na bolesti, na zničené a pokorené národy a národnosti, ba práve naopak, chcela by som predstaviť hodnoty, bez ktorých by sme boli menej hodnotní.“

Kde je teraz rožňavská synagóga (hľadá na nás VÚB banka), kde je ži-

davosť študentov. Približne 60 ľudí malo možnosť prezrieť si pamätihodnosti pre nich neznámej krajiny. Bez odporu to zanechalo hlboké stopy nielen v účastníkoch, ale aj vo mne ako organizátorku. Za toto patrí osobitná vďaka prednášateľke..

Predchádzajúce skúsenosti nás pobádajú k tomu, aby sme sa ku kultúre židovského národa priblížili z iného uhla. Pokúsime sa „prerúbať“ inú cestu, cez gastronómiu. Vďaka zariadeniu Strednej zdravotníckej školy sa naša predstava realizovala v malej, ale obsažnej kulinárnej prehliadke. Nie náhodou sme sa vybrali na potulky po gastronómii, pretože v tomto období, keď srdce židov napĺňa obsah sviatku Pesach, môžeme najľahšie, prostredníctvom zaujímavých jedál,

Medzinárodná konferencia v Budapešti

Maďarský židovský archív je súčasťou MAZSIHISZ-u (ÚZ ŽNO Maďarska). Partneri archívu – Pražská ŽNO, Poľský židovský historický ústav vo Varšave, Slovenské centrum židovského kultúrneho dedičstva a ŽNO v Komárne zorganizovali v dňoch 28. a 29. marca medzinárodnú konferenciu v nedávno obnovej sále Goldmark v Budapešti pod názvom Židovské dedičstvo v digitálnej ére.

Program podporil Medzinárodný Vyšehradský fond a Národná kultúrna nadácia Maďarska.

Prvý deň bol zasvätený židovským pamiatkovo chráneným objektom v jednotlivých krajinách. Po úvodnom slove **Tamása Paszternáka**, koordinátora projektu, prítomných pozdravil

dr. Maroš Borský

výkonný riaditeľ MAZSIHISZ-u **Guosztáv Zoltai**. Prvá prednáška odznela v podaní pána profesora **Rudolfa Kleina** pod názvom Synagógy v Maďarsku.

Pohľad do histórie ochrany maďarského židovského kultúrneho dedičstva poskytla riaditeľka Maďarského židovského archívu **Zsuzsanna Toronyi**. **Ruth Ellen Gruber** hovorila o Bratislavskom prehlásení z roku 2009, následne predstavila vlastnú novú webovú stránku.

Popoludňajší program moderovala Zsuzsanna Toronyi a hlavnú úlohu v ňom hrali hostia z krajín Vyšehradskej štvorky. **Dr. Eleonóra Bergman** hovorila o situácii v oblasti umeleckých pamiatok v Poľsku a **dr. Maroš Borský** podal informáciu o Slovensku. **Zuzana Beránková** predstavila pražský projekt Matana. **István Balogh** prednášal o ochrane kultúrneho dedičstva a o židovských cintorínoch v Maďarsku. **Dr. Anna Gábor**, pracovníčka Židovského múzea v Budapešti, vo svojej prezentácii predstavila výsledky výsku-

mu v severovýchodnej časti Maďarska.

Jaroslav Klenovský mal obrazovú prezentáciu o pamiatkach v Českej republike. **László Negyela** predstavil synagógu v Subotici pomocou nedávno nakrúteného krátkeho filmu.

Na konci dňa nasledovala diskusia a prechádzka po židovskej štvrti. Hlavnou témou boli aktuálne otázky ochrany umeleckých pamiatok. Sprievodcovia boli **Andrea Deák** a **Zoltán Nagy**, na prechádzke sa zúčastnila aj kunsthistorička **Anna Perczel**.

Témou druhého dňa bolo digitalizované dedičstvo. Program otvoril predseda MAZSIHISZ-u **dr. Péter Feldmayer**.

Dr. Gábor Kádár predstavil digitalizované zápisnice Celoštátnej komisie pre opatrovanie deportovaných, následne **Anna Szász** hovorila o digitalizácii hlasov z oral history 20. storočia.

Edyta Kurek, zástupkyňa riaditeľa Poľského židovského historického ústavu, podrobne informovala o výsledkoch projektu Judaica Europea – Digitalizované dedičstvo.

Zástupca spoločnosti Centropa **Marcell Kenesei** sa podrobne zaoberal úlohou digitalizovanej rodinnej histórie vo vzdelávaní. **Ákos Gordon** mal prednášku na tému Spoločenské médiá v ochrane kultúrneho dedičstva. Veľmi zaujímavú tému predstavil pracovník MOME **Róbert Langh** –

Ruth Ellen Gruber

Kultúrne dedičstvo ako digitálne umenie.

Popoludňajšia sekcia bola venovaná digitalizácii a odškodneniu.

Ágnes Peresztegi vo svojej úvodnej prednáške Výskum pôvodu a reštitúcia nastolila zaujímavú otázku. **Marc Masurovsky** (USA) predstavil prípadovú štúdiu s názvom Umelecké predmety v Jeu de Paume.

Nasledovala diskusia pri okrúhlom stole s názvom Ako pamäti pomáhajú v reštitučných záležitostiach? Účastníci: **Ágnes Peresztegi**, **Misha Sidenberg** (Židovské múzeum Praha) a **Marc Masurovsky** (USA).

Dvojdnňová konferencia sa skončila záverečným slovom **Zsuzsanny Toronyi**. Podrobný program a fotografie nájdete na webovej stránke www.digital-jewish-heritage.org. ■

PT

Zsuzsanna Toronyi a Ágnes Peresztegi

Izrael patrí medzi najšťastnejšie krajiny sveta

Možno si to nevšimnete pri obyčajných rozhovoroch na ulici či v obchode, ale Izraelčania patria medzi najšťastnejších ľudí na Zemi. Izrael získal 14. miesto vo výročnej správe OSN o svetovom šťastí. Správu vypracovala prestížna Kolumbijská univerzita.

Prieskum zaraďoval jednotlivé národy do rebríčka podľa skóre, ktoré získali pri hodnotení života obyvateľov od 0 do 10. Merali sa najrôznejšie faktory ako napríklad kvalita zdravia, stability rodiny, bezpečnosti pri práci či sociálne ukazovatele ako politická sloboda alebo korupcia vlády.

A aj napriek bezpečnostným hrozbám či vysokým cenám nehnuteľností, na čo sa Izraelčania už tradične sťažujú, prevažujú v Izraeli plusy nad mínusmi. Už v roku 2010 zaradil známy ekonomický magazín Forbes Izrael do prvej desiatky krajín, v ktorých sa najšťastnejšie žije. Vtedy Izrael predbehol dokonca aj Spojené štáty americké a Britániu.

Na vrchu aktuálneho zoznamu OSN opäť zasvietili škandinávské krajiny, ktoré získavajú v podobných prieskumoch vždy popredné priečky. Zlatú medailu získalo Dánsko, hneď za ním sa umiestnilo Fínsko a Nórsko. Prvú pätku uzavrelo Holandsko a Kanada. Priemerné skóre najšťastnejších krajín bolo 7,6.

Spojené štáty americké skončili na 11. mieste, Británia sa umiestnila ako 18. Na opačnom konci rebríčka, medzi najnešťastnejšie krajiny sveta, sa zaradilo Burundi, Sierra Leone, Stredoafrická republika, Benin a Togo. Ich skóre bolo len 3,4. ■

Zuzana Kizáková
Press Manager and Cultural Affairs
Embassy of Israel
Slávičie údolie 106
P.O.Box 6
810 00 Bratislava
Slovakia

Žiadame Vašu podporu

Vážení čitatelia!

Prosíme Vás, aby ste podľa Vašich možností podporovali programy ŽNO v Komárne, ako aj vydávanie Spravodaja, údržbu budov a obnovu cintorína.

Od 1. januára 2008 môžete zasielať peniaze na nasledujúce účty (je možnosť platiť osobne na sekretariáte, ako aj poukázanie peňazí šekom):

Poukázanie peňazí z územia SR:

26384962/0900- Slovenská sporiteľňa alebo
10103804/5200- OTP Slovakia

Poukázanie peňazí zo zahraničia:

Adresa: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovenská republika

IBAN: SK0609000000000026384962

SWIFT: GIBASKBX

Adresa banky: Slovenská sporiteľňa, Palatúnova 33, 94501 Komárno

alebo

IBAN: SK5252000000000010103804

SWIFT: OTPVSKBX

Adresa banky: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Ďakujeme!

Krátke správy

☆ Spravodajcu, Komárňanskú židovskú náboženskú obec a klub Šalom podporili: Horská Elena (Komárno), rodina Izsák (Basel), MUDr. Hanzlíková Daniela (Komárno), Boček Peter (Košice), Šalátiová Alžbeta (Levice), Kertész Ferenc (Vérteskethely) a darcovia, ktorí si priali zostať v anonymite. Ďakujeme!

☆ V máji sa začne kurz hebrejčiny organizovaný našou ŽNO, pod vedením profesorky Zuzany Toledanto. Hodiny sa budú konať vždy v stredu poobede v Menháze. Ešte sa môžete zapojiť, prihlášky nájdete na kontaktnej adrese.

☆ Fond kultúry mesta Komárno a Nitriansky samosprávny kraj podporili prostredníctvom verejnej súťaže našu komunitu. Ďakujeme!

Správy z cintorína

V priebehu sviatku Šavuot, v nedeľu 27. mája a v pondelok 28. mája, bude cintorín zatvorený. Úctivo prosíme všetkých návštevníkov, aby dodržali naše cirkevné zvyky.

Onedlho budeme pokračovať v rekonštrukčných prácach na cintoríne, resp. máme možnosť postaviť pováľané náhrobné kamene. ■

Vyšla nová publikácia

Ústredný zväz židovských náboženských obcí v Slovenskej republike sa rozhodol preložiť sériu detských kníh Bee Jewish od maďarskej autorky Lindy Veró Bán. Každá kniha je venovaná jednému zo sviatkov židovského kalendára. V slovenskom jazyku zatiaľ vyšla prvá kniha pod názvom O Pesachu pre deti, oteckov aj maminy. Je farebná, pútavá, s množstvom obrázkov a hravou formou približuje deťom aj rodičom pozadie sviatku Pesach. Sústreďuje sa na príbeh o Mojžišovi a na zvyky a tradície spojené so sviatkom nekvasených

chlebov. V knihe nájdeme aj omaľovánky, hlavolamy, tajničky a rôzne cvičenia, ktoré nielenže podporujú mentálny rozvoj dieťaťa, ale zároveň sa prostredníctvom nich deti učia o judaizme. Táto kniha je vynikajúcim prostriedkom na neformálne vzdelávanie detí aj ich rodičov.

O dostupnosti knihy sa informujte vo vašej ŽNO alebo na: mullerova@uzzno.sk. Prajeme Vám príjemné čítanie. ■

Petra Müllerová

Seder v Komárne

Naša ŽNO aj v tomto roku zorganizovala tradičný seder. Prvý večer sviatku bol aj príchodom šabatu. Obrad v synagóge viedol Péter Vasadi, pedagóg z Lauderovej školy v Budapešti. Sála Zoltána Wallensteina bola plná hostí. Neviazaný rozprávačský štýl P. Vasadiho prítomných fascinoval. Deti dostali do daru novo vydanú knižku o sviatku Pesach v slovenčine aj v maďarčine. Po tom, ako sme si prečítali históriu odchodu Židov z Egypta, nasledovala chutná kóšer večera, ktorú dodala spoločnosť Carmel

Kft. z Budapešti. Večer sme ukončili spoločným spevom. Za pomoc ďakujeme Judite Haasovej, Edite Farkasovej a Zsuzsanne Paszternákovej. Na budúci rok – v Jeruzaleme!!! ■

Klub Šalom

ŽNO v Komárne vás srdečne pozýva na zaujímavé stretnutie klubu Šalom, ktoré sa bude konať pri príležitosti sviatku Šavuot – prijatia Tóry - v nedeľu 27. mája 2012 o 14:30 hod. v záhrade Menházu (v prípade nepriaznivého počasia v sále Zoltána Wallensteina). O sviatku bude prednášať pán Mihály Riszovannij z Budapešti.

Po dlhých rokoch si aj v Komárne pripomenieme letný pútnický sviatok, pričom odznie prednáška o jeho pôvode a program spestrí aj konzumácia tradičných jedál. ■

Pamätné dni holokaustu v regióne

Tata, Tatabánya:

3. júna 2012

Komárno:

17. júna 2012 o 10:30 h na židovskom cintoríne.

Ács:

17. júna 2012 o 15:00 h na židovskom cintoríne.

Veľký Meder:

17. júna 2012 o 17:00 h pri pamätnej tabuli. ■